

ОЦІНЮВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ В СИСТЕМІ ФІНАНСОВОГО МОНІТОРИНГУ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

ASSESSMENT OF THE EFFICIENCY OF MANAGEMENT OF FINANCIAL RESOURCES IN THE SYSTEM OF FINANCIAL MONITORING OF ENTERPRISE ACTIVITIES

Досліджено оцінювання ефективності управління фінансовими ресурсами в системі фінансового моніторингу діяльності підприємства. Наголошено, що важливим інструментом управління фінансами на підприємстві є фінансовий моніторинг, який необхідно проводити на різних стадіях фінансового управління. Зазначено, що забезпечення безперервного ефективного управління фінансовими ресурсами є основою оптимізації фінансової діяльності підприємства. Ефективність управління фінансовими ресурсами значною мірою залежить від якості організації їх аналізу. Запропоновано визначення оцінювання ефективності управління фінансовими ресурсами в системі фінансового моніторингу діяльності підприємства. Зроблено висновок про ефективність фінансового управління на досліджуваному підприємстві та якість прийняття управлінських рішень менеджментом. Визначено напрями, на яких варто зосередитись підприємству з метою підвищення ефективності управління його фінансовими ресурсами.

Ключові слова: фінансовий моніторинг діяльності підприємства, управління фінансовими ресурсами підприємства, ефективність управління фінансовими ресурсами, оцінювання ефективності управління фінансовими ресурсами, напрями підвищення ефективності управління фінансовими ресурсами.

The evaluation of the effectiveness of financial resources management in the system of financial monitoring of the enterprise's activity has been studied. It was emphasized that financial monitoring is an important tool of financial management, with the help of which it becomes possible to evaluate the results of the activities of business entities in the most qualitative way and make valid management decisions. Monitoring of the financial activity of the enterprise must be carried out at various stages of financial management in order to make key managerial financial decisions. It is noted that ensuring continuous effective management of financial resources is the basis of optimization of financial activities of the enterprise, including ordering and balancing of all financial transactions. The effectiveness of the management of financial resources largely depends on the quality of the organization of their analysis, which includes the analysis of their formation, efficiency of placement and use, is an important component of the overall management system. The analysis makes it possible to assess the quality of management decisions, the completeness and reliability of information for their justification, as well as to identify risks and opportunities for financial maneuvering, and all this – to determine the strategy and tactics of the business entity. It is proposed to define the evaluation of the effectiveness of the management of financial resources in the system of financial monitoring of the enterprise's activity as a process of comprehensive analysis and evaluation of the results of the formation, placement and use of financial resources within the framework of the financial monitoring system, which is carried out to identify deviations, identify the causes of such deviations and make effective management decisions. Based on the analysis and evaluation of the results of the management of the financial resources of the investigated enterprise, a conclusion was made about the effectiveness of such management and the quality of management decision-making. Along with this, the need to implement continuous improvements and adapt to new challenges was emphasized, as well as directions on which the company should focus in order to improve the efficiency of managing its financial resources were suggested.

Keywords: financial monitoring of the company's activity, management of the company's financial resources, effectiveness of financial resources management, evaluation of the effectiveness of financial resources management, directions for increasing the effectiveness of financial resources management.

УДК 336.24

DOI: <https://doi.org/10.32782/infrastruct83-25>

Юрій Е.О.

к.е.н., доцент,
доцент кафедри фінансів і кредиту,
Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича

Yurii Eduard

Yurii Fedkovych Chernivtsi National
University

Постановка проблеми. Фінансові ресурси є ключовим елементом, який забезпечує господарську діяльність підприємства. Вони виступають джерелом для створення інших видів ресурсів, а достатність фінансового забезпечення є основною умовою для стабільного функціонування. Неefективне управління цим процесом проявляється через труднощі на всіх етапах діяльності, зниження конкурентоспроможності, обмежену здатність до адаптації в умовах змін і неможливість розширеного відтворення. В зв'язку із цим, оцінювання ефективності управління фінансовими ресурсами в системі фінансового моніторингу діяльності підприємства необхідно розглядати як важливий інструмент його розвитку та успішного функціонування.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематиці фінансового моніторингу діяльності підприємства приділили багато уваги такі учені-економісти, як Горбан І. М. [3], Сидоренко-Мельник Г.М. [8], Скиба В. В. [3], Царук Д. С. [9] та інші. Питанням управління фінансовими ресурсами підприємства та його ефективності присвятили свої праці Вараксіна О. В. [2], Биченко Є. О. [5], Бортнікова М. Г. [1], Добринь С. В. [4], Дранус В. В. [5], Малій О. Г. [6], Перебийніс А. В. [2], Руцишин М. О. [7], Чиркова Ю. Л. [1] та інші.

Разом із тим, не дивлячись на велику кількість публікацій, залишається багато дискусій щодо місця оцінювання ефективності управління фінансовими ресурсами як складової системи фінансового моніторингу

діяльності підприємства та важливого інструменту його розвитку й успішного функціонування.

Постановка завдання. Метою цієї статті є дослідження теоретичних і прикладних основ оцінювання ефективності управління фінансовими ресурсами в системі фінансового моніторингу діяльності підприємства.

Виклад основного матеріалу дослідження. Сучасні реалії діяльності підприємств характеризуються значним рівнем нестабільності та змінності зовнішніх та внутрішніх умов. Дестабілізуючими чинниками для підприємств спочатку стали карантинні обмеження, які були зумовлені пандемією COVID-19, а потім наслідки повномасштабного вторгнення російської федерації на суверенні території України, які призвели до того, що на сьогоднішній день всі підприємства повинні працювати у нестабільних умовах, які характеризуються динамічністю та невизначеністю. В таких умовах, важливим інструментом управління фінансами є фінансовий моніторинг – інструмент, за допомогою якого стає можливим найбільш якісно проводити оцінку результатів діяльності суб'єктів господарювання та обґрунтовано приймати дієві управлінські рішення [3].

Сидоренко-Мельник Г.М. вважає, що фінансовий моніторинг діяльності підприємства – це комплекс заходів організаційно-методичного та управлінського характеру, які включені до системи фінансового менеджменту та спрямовані на ідентифікацію відхилень фактичних даних від прогнозних, розробку практичного плану дій із коригування фінансово-господарського стану підприємства задля досягнення сталого розвитку [8].

На думку Царук Д. С., фінансовий моніторинг діяльності підприємства – це комплекс заходів постійного спостереження за фінансовим станом підприємства, що забезпечують своєчасне одержання та аналіз достовірної інформації про відхилення фактичних результатів його діяльності від нормативних або прогнозованих, визначення причини таких коливань, та прийняття відповідних управлінських рішень [9].

Важливо, що моніторинг фінансової діяльності підприємства необхідно проводити на різних стадіях фінансового управління для прийняття ключових управлінських фінансових рішень [10].

Управління фінансовими ресурсами підприємства є складним завданням, оскільки потребує забезпечення безперервності їх обігу разом із дохідністю та платоспроможністю [2]. Це один із найважливіших елементів, здатних значно вплинути на стійкість соціально-економічного розвитку підприємства.

Система управління фінансовими ресурсами підприємства являє собою частину загальної управлінської системи, яка спрямована на створення оптимальних умов для формування, використання та структурування фінансових ресурсів, що підтримують господарську діяльність і сприяють зростанню добробуту власників як у теперішньому, так

і в майбутньому [2]. Ефективна система управління фінансовими ресурсами повинна інтегрувати логічну модель управління з довгостроковими стратегічними цілями підприємства, а також із методами, важелями та інструментами, які її підтримують.

Забезпечення ефективного управління фінансовими ресурсами є основою оптимізації фінансової діяльності підприємства, включаючи впорядкування та збалансування всіх фінансових операцій [6]. Це управління є безперервним процесом [4].

Ефективність управління фінансовими ресурсами значною мірою залежить від якості організації їх аналізу. Аналіз фінансових ресурсів підприємства, який включає аналіз їх формування, ефективності розміщення та використання, є важливою складовою загальної системи управління та полягає у процесі опрацювання, трансформації й використання інформації задля підвищення конкурентоспроможності підприємства [5].

Аналіз дає можливість оцінити якість управлінських рішень, повноту та достовірність інформації для їх обґрунтування, а також виявити ризики й можливість для фінансового маневру, а це все – визначити стратегію та тактику діяльності суб'єкта господарювання [7].

Таким чином, оцінювання ефективності управління фінансовими ресурсами в системі фінансового моніторингу діяльності підприємства можна визначити як процес комплексного аналізу й оцінки результатів формування, розміщення та використання фінансових ресурсів у межах системи фінансового моніторингу, що здійснюється для виявлення відхилень, ідентифікації причин таких відхилень та прийняття ефективних управлінських рішень.

Оцінювання ефективності управління фінансовими ресурсами підприємства проведено на прикладі державного підприємства «Чернівецьке військово-лісництво» (далі ДП «Чернівецьке військово-лісництво»).

Дуже часто підприємства у своїй діяльності використовують позикові кошти. ДП «Чернівецьке військово-лісництво» також не є винятком, оскільки його пасив складають як власні, так і позикові ресурси (табл. 1.).

Протягом всього досліджуваного періоду позиковий капітал підприємства скоротився, що є позитивною тенденцією та свідчить про зниження залежності підприємства від зовнішнього фінансування. Власний капітал демонструє хоч невелике, але стійке зростання, що свідчить про стабільну фінансову основу ДП «Чернівецьке військово-лісництво», яке здійснює фінансування своїх ресурсів в основному за рахунок власного капіталу. Зростання обсягу власного оборотного капіталу говорить про покращення ліквідності та збільшення оборотних активів підприємства.

Загальна структура власного капіталу ДП «Чернівецьке військово-лісництво» залишається стабільною, з незначними змінами його складових (табл. 2.).

Таблиця 1

**Динаміка складу та структури джерел формування фінансових ресурсів
ДП «Чернівецьке військово-лісництво»**

№ з/п	Показники	Рік					Абсолютний приріст, +/-	
		2019	2020	2021	2022	2023	2023 / 2019	2023 / 2022
1.	Власний капітал, тис. грн.	19187	19210	19245	19294	19351	164	57
1.1.	у % до капіталу	86,01	89,43	87,94	84,81	87,93	1,92	3,12
1.2.	Наявність ВОК, тис. грн.	607	954	1247	1567	1975	1368	408
2.	Позиковий капітал, тис. грн.	3121	2271	2639	3456	2657	-464	-799
2.1.	у % до капіталу	13,99	10,57	12,06	15,19	12,07	-1,92	-3,12
3.	Всього капіталу, тис. грн.	22308	21481	21884	22750	22008	-300	-742

Джерело: побудовано автором

Таблиця 2

Динаміка складу та структури власного капіталу ДП «Чернівецьке військово-лісництво»

№ з/п	Показники	Рік					Абсолютний приріст, +/-АХ	
		2019	2019	2019	2019	2019	2023 / 2019	2023 / 2022
1	Зареєстрований капітал, тис. грн.	1513	1513	1513	1513	1513	0	0
1.1	у % до власного капіталу	7,89	7,88	7,86	7,84	7,82	-0,07	-0,02
2	Капітал в дооцінках, тис. грн.	18073	18073	18073	18073	18073	0	0
2.1	у % до власного капіталу	94,19	94,08	93,91	93,67	93,40	-0,80	-0,28
3	Додатковий капітал, тис. грн.	25	25	25	25	25	0	0
3.1	у % до власного капіталу	0,13	0,13	0,13	0,13	0,13	0,00	0,00
4	Нерозподілений прибуток, тис. грн.	-424	-401	-366	-317	-260	164	57
4.1	у % до власного капіталу	-2,21	-2,09	-1,90	-1,64	-1,34	0,87	0,30
5	Власний капітал, тис. грн.	19187	19210	19245	19294	19351	164	57

Джерело: побудовано автором

В цілому, структура капіталу стабільна. Позитивним фактором є покращення показника нерозподіленого прибутку, що демонструє поступове скорочення збитковості підприємства.

Кожне підприємство здійснює свою діяльність переважно за рахунок власних коштів, але при їхній нестачі може залучати позикові ресурси. ДП «Чернівецьке військово-лісництво» для фінансування своєї діяльності не користувалося ні довгостроковими, ні короткостроковими банківськими кредитами. Позикові ресурси підприємства склалися з поточних зобов'язань (довгострокові зобов'язання мали місце лише на початку 2019 року). Левова частка поточних зобов'язань припадала на заборгованість перед бюджетом (табл. 3.).

Отже, ДП «Чернівецьке військово-лісництво» загалом демонструє стабільну фінансову стійкість, що підкріплюється зростанням його власного капіталу, а скорочення позикового капіталу свідчить про зниження залежності від зовнішніх джерел фінансування, що в сучасних умовах є позитивною тенденцією.

Дослідження фінансових ресурсів підприємства відносно напрямків вкладень у активи дає можливість зробити висновок про ефективність їх розміщення (табл. 4).

Частка оборотних активів має загальну тенденцію до зростання (рис.1), що свідчить про збільшення величини ліквідних активів і забезпечує

гнучкість у покритті короткострокових зобов'язань та підвищує фінансову стійкість підприємства.

За результатами дослідження також встановлено, що ліквідність балансу підприємства є задовільною. Проте низький рівень високоліквідних активів порівняно з терміновими зобов'язаннями є потенційним ризиком, оскільки підприємство може зіштовхнутись із труднощами у випадку необхідності термінових платежів. Попри це, проведений аналіз в цілому свідчить про ефективне розміщення ресурсів підприємства.

Для оцінки ефективності використання фінансових ресурсів ДП «Чернівецьке військово-лісництво» досліджено основні показники оборотності, оскільки в умовах ринкової економіки вони відображають ділову активність підприємства (табл. 6).

Загалом за досліджуваний період, швидкість обороту активів та величина прибутку з кожної одиниці активу зростає. Поступово зростає й значення коефіцієнта оборотності дебіторської заборгованості, що свідчить про пришвидшення надходження оплат по рахунках. Позитивною тенденцією є й зростання коефіцієнта оборотності власного капіталу, що підтверджує ефективність його використання.

Ефективність роботи підприємства значною мірою визначається показниками ефективності використання його фінансових ресурсів, тобто здатністю генерувати максимальну віддачу, яка

Таблиця 3

Динаміка складу та структури позикового капіталу ДП «Чернівецьке військово лісництво»

№ з/п	Показники	Рік					Абсолютний приріст, +/-	
		2019	2019	2019	2019	2019	2023 / 2019	2023 / 2022
1.	Поточні зобов'язання і забезпечення	3121	2271	2639	3456	2657	-464	-799
1.1.	Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	190	149	146	429	218	28	-211
	у % до п. 1	6,09	6,56	5,53	12,41	8,20	2,12	-4,21
1.2.	Кредиторська заборгованість розрахунками з бюджетом	1583	1211	848	165	959	-624	794
	у % до п. 1	50,72	53,32	32,13	4,77	36,09	-14,63	31,32
1.3.	Кредиторська заборгованість за розрахунками зі страхування	104	94	123	116	86	-18	-30
	у % до п. 1	3,33	4,14	4,66	3,36	3,24	-0,10	-0,12
1.4.	Кредиторська заборгованість з оплати праці	353	195	0	615	0	-353	-615
	у % до п. 1	11,31	8,59	0,00	17,80	0,00	-11,31	-17,80
1.5.	Кредиторська заборгованість за одержаними авансами	411	491	505	972	358	-53	-614
	у % до п. 1	13,17	21,62	19,14	28,13	13,47	0,30	-14,65
1.6.	Поточні забезпечення	397	109	970	1120	998	601	-122
	у % до п. 1	12,72	4,80	36,76	32,41	37,56	24,84	5,15
1.7.	Інші поточні зобов'язання	83	22	47	39	38	-45	-1
	у % до п. 1	2,66	0,97	1,78	1,13	1,43	-1,23	0,30

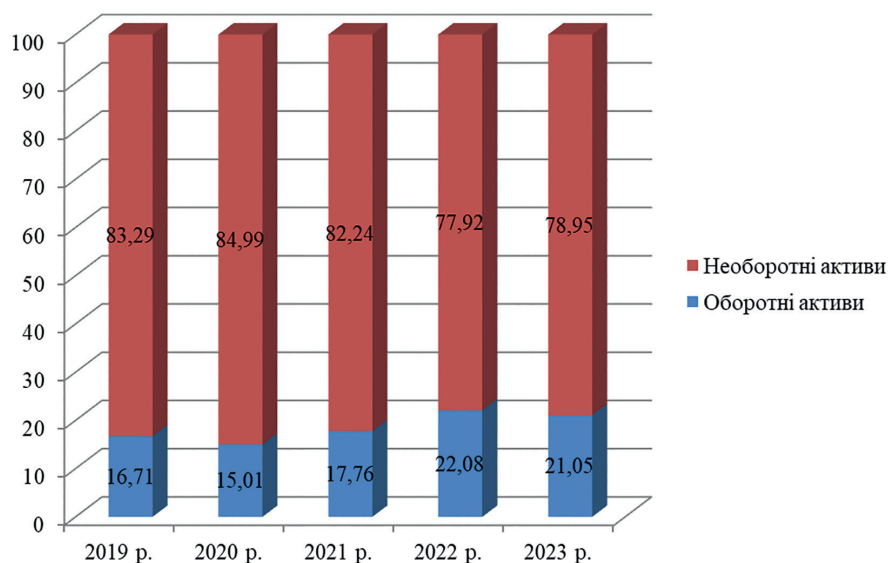
Джерело: побудовано автором

Таблиця 4

Динаміка обсягу активів ДП «Чернівецьке військово лісництво»

Показники	Рік					Абсолютний приріст, +/-	
	2019	2019	2019	2019	2019	2023 / 2019	2023 / 2022
Оборотні активи	3728	3225	3886	5023	4632	904	-391
Необоротні активи	18580	18256	17998	17727	17376	-1204	-351
Разом:	22308	21481	21884	22750	22008	-300	-742
Коефіцієнт співвідношення оборотних і необоротних активів	0,20	0,18	0,22	0,28	0,27	0,07	-0,01
Коефіцієнт майна виробничого призначення	0,94	0,93	0,87	0,92	0,88	-0,06	-0,04

Джерело: побудовано автором

Рис. 1. Динаміка структури активів ДП «Чернівецьке військово лісництво»

Джерело: побудовано автором

Таблиця 6

Динаміка показників ділової активності ДП «Чернівецьке військо лісництво»

Показники	Рік					Абсолютний приріст, +/-	
	2019	2020	2021	2022	2023	2023/ 2019	2023/ 2022
Коефіцієнт оборотності активів	0,36	0,62	0,83	1,05	1,18	0,81	0,13
Період обороту активів, дні	989	582	433	343	306	-683	-38
Коефіцієнт оборотності оборотних засобів	2,09	3,90	5,07	5,25	5,46	3,37	0,21
Період обороту оборотних засобів, дні	172	92	71	69	66	-106	-3
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	5,57	11,27	14,69	20,16	25,64	20,07	5,48
Період обороту дебіторської заборгованості, дні	65	32	25	18	14	-51	-4
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	0,76	1,42	2,40	2,99	3,36	2,61	0,38
Період обороту кредиторської заборгованості, дні	476	254	150	121	107	-369	-14
Коефіцієнт оборотності матеріальних запасів	3,65	6,58	12,49	10,91	10,14	6,49	-0,78
Період обороту матеріальних запасів, дні	99	55	29	33	36	-63	3
Коефіцієнт оборотності основних засобів	0,45	0,76	1,02	1,33	1,51	1,05	0,18
Період обороту основних засобів, дні	794	476	352	271	239	-556	-32
Коефіцієнт оборотності власного капіталу	0,43	0,71	0,94	1,21	1,36	0,94	0,15
Період обороту власного капіталу, дні	840	510	384	296	264	-576	-33
Коефіцієнт оборотності готової продукції	4,67	9,78	23,29	13,43	12,51	7,85	-0,91
Період обороту готової продукції, дні	77	37	15	27	29	-48	2

Джерело: побудовано автором

виражається у збільшенні прибутку на кожну вкладену гривню. Це можливо за умови раціонального та економного використання всіх видів ресурсів, а також уникнення їх надмірного споживання та втрат на всіх етапах кругообігу.

Отже, ефективність управління фінансовими ресурсами підприємства оцінюється через їхню віддачу та рентабельність (табл. 7), що представляє собою співвідношення отриманого прибутку до суми фінансових ресурсів.

Загалом ДП «Чернівецьке військо лісництво» демонструє позитивну динаміку у використанні як власного, так і позикового капіталу. Зростання рентабельності і скорочення термінів окупності капіталу свідчить про підвищення ефективності управління фінансовими ресурсами, що є важливим показником стабільного розвитку і зростання прибутковості підприємства.

На завершальному етапі діагностики проведено оцінку за методикою DuPont, що дозволяє детально проаналізувати ключовий фінансовий показник — рентабельність власного капіталу (табл. 8).

Зростання рентабельності власного капіталу в першу чергу відбулось завдяки підвищенню оборотності активів. Покращення ефективності використання активів допомогло компенсувати вплив інших показників (зменшення фінансового важеля та повільне зростання рентабельності продажів), що в цілому свідчить про загальну позитивну тенденцію у використанні ресурсів підприємства.

Таким чином, проведений аналіз та оцінка результатів формування, розміщення й використання фінансових ресурсів ДП «Чернівецьке

військове лісництво» свідчить про ефективність такого управління та якість прийняття управлінських рішень менеджментом підприємства.

У сучасному світі зростаючої конкуренції та складних ринкових умов виживання можливе лише для тих компаній, які впроваджують безперервні вдосконалення та адаптуються до нових викликів [1].

Постійне удосконалення управління фінансовими ресурсами сприятиме підвищенню ефективності такого управління. Це забезпечить досягнення більшого результату при менших витратах.

Виходячи з цього, для підвищення ефективності управління фінансовими ресурсами ДП «Чернівецьке військо лісництво» пропонується зосередитися на кількох ключових аспектах:

1. Чітке формулювання цілей та завдань фінансового управління. Воно включає визначення пріоритетів та оптимізацію використання фінансових ресурсів відповідно до специфіки діяльності підприємства.

2. Безперервне вдосконалення процесів фінансового управління. Це допоможе підприємству адаптуватися до змін у ринковому середовищі та підтримувати конкурентоспроможність.

3. Впровадження сучасних технологій у фінансове управління. Це сприятиме автоматизації процесів, зменшенню ризику помилок і підвищенню точності фінансових операцій, а також допоможе оптимізувати управління запасами, виробничими засобами та іншими активами.

4. Оптимізація витрат та ефективне використання ресурсів без зниження якості продукції. Це дасть можливість зменшити собівартість

Таблиця 7

Аналіз динаміки показників рентабельності капіталу ДП «Чернівецьке військово-лісництво»

Показники	Рік					Абсолютний приріст, +/-	
	2019	2019	2019	2019	2019	2023 / 2019	2023 / 2022
Рентабельність власного капіталу, %	0,86	0,61	0,90	1,27	1,47	0,61	0,21
Термін окупності власного капіталу, дні	116	164	111	79	68	-48	-11
Рентабельність позикового капіталу, %	4,92	4,34	7,09	8,01	9,32	4,41	1,32
Термін окупності позикового капіталу, дні	20	23	14	12	11	-10	-2
Рентабельність сукупного капіталу, %	0,73	0,53	0,80	1,09	1,27	0,54	0,18

Джерело: побудовано автором

Таблиця 8

Оцінка фінансових ресурсів ДП «Чернівецьке військово-лісництво» за формулою DuPont

Показники	Рік					Абсолютний приріст, +/-	
	2019	2019	2019	2019	2019	2023/ 2019	2023/ 2022
Рентабельність продажів (Rnp)	2,01	0,86	0,96	1,04	1,08	-0,93	0,04
Оборотність активів (КОа)	0,36	0,62	0,83	1,05	1,18	0,82	0,13
Фінансовий важіль (L)	0,16	0,12	0,14	0,18	0,14	-0,03	-0,04
Рентабельність власного капіталу $ROE = Rnp * KOa * L$	0,12	0,06	0,11	0,20	0,17	0,06	-0,02

Джерело: побудовано автором

виробництва, збільшити прибуток і є основою для підвищення рентабельності підприємства.

5. Аналіз і контроль фінансових потоків. Це дозволить ефективніше управляти грошовими потоками, своєчасно виявляти проблеми та ухвалювати обґрунтовані рішення, що сприятиме підвищенню рентабельності та фінансової стійкості.

6. Моніторинг і оцінка результатів реалізованих заходів. Це дасть змогу вчасно вносити корективи в управлінські рішення та підвищити ефективність управління фінансовими ресурсами.

Висновки. Отже, оцінювання ефективності управління фінансовими ресурсами в системі фінансового моніторингу діяльності підприємства необхідно розглядати як важливий інструмент його розвитку та успішного функціонування. Запропоновано визначення оцінювання ефективності управління фінансовими ресурсами в системі фінансового моніторингу діяльності підприємства як процесу комплексного аналізу й оцінки результатів формування, розміщення та використання фінансових ресурсів у межах системи фінансового моніторингу, що здійснюється для виявлення відхилень, ідентифікації причин таких відхилень та прийняття ефективних управлінських рішень. Виходячи із проведеного аналізу та оцінки результатів управління фінансовими ресурсами ДП «Чернівецьке військово-лісництво» зроблено висновок про ефективність такого управління та якість прийняття управлінських рішень менеджментом підприємства. Поряд із цим наголошено на необхідності впровадженні безперервних вдосконалень та адаптації до нових викликів, а також визначено напрями, на яких варто зосередитись підприємству з метою підвищення ефективності управління його фінансовими ресурсами.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Бортнікова М. Г., Чиркова Ю. Л. Формування концептуальної моделі управління фінансовими ресурсами підприємства у здійсненні зовнішньоекономічної діяльності. *Економіка. Фінанси. Право*. 2021. № 10(1). С. 9–12.
2. Вараксіна О. В., Перебийніс А. В. Управління фінансовими ресурсами як ключовий чинник формування конкурентоспроможності підприємства. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2020. Вип. 30. С. 28–31.
3. Горбан І. М., Скиба В. В. Сутність фінансового моніторингу в системі забезпечення економічної безпеки. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ, серія економічна*. 2023. Вип. 2. С. 21–25.
4. Добринь С. В. Організація системи управління фінансовими ресурсами підприємства. *Інвестиції: практика та досвід*. 2015. № 10. С. 37–40.
5. Дранус В. В., Биченко Є. О. Оцінка ефективності управління фінансовими ресурсами фармацевтичних підприємств. *Modern economics*. 2022. № 36. С. 51–58.
6. Малій О. Г. Фінансові ресурси підприємств та джерела їх формування: теоретичні аспекти. *Актуальні проблеми інноваційної економіки*. 2016. № 2. С. 71–74.
7. Руцишин М. О. Формування системи стратегічного управління фінансовими ресурсами інноваційного розвитку підприємств. *Бізнес Інформ*. 2023. № 9. С. 233–240.
8. Сидоренко-Мельник Г. М. Організаційно-методичні засади фінансового моніторингу ділової активності підприємства. *Бізнес Інформ*. 2013. № 11. С. 372–376.
9. Царук Д. С. Сутнісна характеристика фінансового моніторингу діяльності підприємств. *Молодий вчений*. 2019. № 12(1). С. 43–46.

10. Юрій Е.О. Фінансовий моніторинг як інструмент забезпечення фінансової безпеки підприємства. *Інфраструктура ринку*. 2022. №65. С. 176–183.

REFERENCES:

1. Bortnikova M. H., Chyrkova Yu. L. (2021) Formuvannya kontseptual'noi modeli upravlinnya finansovymi resursamy pidpryyemstva u zdiysnenni zovnishn'о-ekonomichnoi diyalnosti. [Formation of a conceptual model of management of financial resources of the enterprise in the implementation of foreign economic activity]. *Ekonomika. Finansy. Pravo*, no. 10(1), pp. 9–12.
2. Varaksina O. V., Perebyynis A. V. (2020) Upravlinnya finansovymi resursamy yak klyuchovyy chynnyk formuvannya konkurentospromozhnosti pidpryyemstva. [Management of financial resources as a key factor in the formation of the competitiveness of the enterprise]. *Naukovyy visnyk Uzhhorods'koho natsional'noho universytetu. Seriya: Mizhnarodni ekonomichni vidnosyny ta svitove hospodarstvo*, no. 30, pp. 28–31.
3. Horban I. M., Skyba V. V. (2023) Sutnist finansovoho monitorynhu v systemi zabezpechennya ekonomichnoi bezpeky. [The essence of financial monitoring in the system of ensuring economic security]. *Naukovyy visnyk Lvivskoho derzhavnoho universytetu vnutrishnikh sprav, seriya ekonomichna*, no. 2, pp. 21–25.
4. Dobryn' S. V. (2015) Orhanizatsiya systemy upravlinnya finansovymi resursamy pidpryyemstva. [Organization of the financial resource management system of the enterprise]. *Investytsiyi: praktyka ta dosvid*, no. 10, pp. 37–40.
5. Dranus V. V., Bychenko YE. O. (2022) Otsinka efektyvnosti upravlinnya finansovymi resursamy farmatsevtichnykh pidpryyemstv. [Evaluation of the effectiveness of management of financial resources of pharmaceutical enterprises]. *Modern economics*, no. 36, pp. 51–58.
6. Maliy O. H. (2016) Finansovi resursy pidpryyemstv ta dzherela yikh formuvannya: teoretychni aspekty. [Financial resources of enterprises and sources of their formation: theoretical aspects]. *Aktualni problemy innovatsiynoi ekonomiky*, no. 2, pp. 71–74.
7. Rushchyshyn M. O. (2023) Formuvannya systemy stratehichnoho upravlinnya finansovymi resursamy innovatsiynoho rozvytku pidpryyemstv. [Formation of a system of strategic management of financial resources of innovative development of enterprises]. *Biznes Inform*, no. 9, pp. 233–240.
8. Sydorenko-Melnyk H.M. (2013) Orhanizatsiynometodychni zasady finansovoho monitorynhu dilovoi aktyvnosti pidpryyemstva. [Organizational and methodological principles of financial monitoring of business activity of the enterprise]. *Biznes Inform*, no. 11, pp. 372–376.
9. Tsaruk D. S. (2019) Sutnisna kharakterystyka finansovoho monitorynhu diyal'nosti pidpryyemstv. [Essential characteristic of financial monitoring of enterprise activity]. *Molodyy vchenyy*, no. 12(1), pp. 43–46.
10. Yuriy E. O. (2022) Finansovyy monitorynh yak instrument zabezpechennya finansovoi bezpeky pidpryyemstva. [Financial monitoring as a tool for ensuring the financial security of the enterprise]. *Infrastruktura rynku*, no. 65, pp. 176–183.